

3

40 lat życia przepadło

Piotr Ogrodzki

4

Katalog strat

– wydanie specjalne

14

Pusty ołtarz w Grzepsku

Piotr Ogrodzki

16

Straty wojenne 1939–1945

Maria Romanowska-Zadrozna

17

Ogólnopolskie Targi Sztuki

na jubileusz SAP

Jerzy Huczkowski

18

Katalog strat

Monika Barwik

22

Odzyskana Głowa miodzieńca

Monika Kuhnke

24

Ochrona środowiska

historycznego na Ukrainie.

Stan, problemy, perspektywy

Jarosław Onyszczyk

27

Konferencja Międzynarodowego

Komitetu ds. Bezpieczeństwa

Muzeów

Piotr Ogrodzki

28

Zaginione dzieła sztuki

starogreckiej (2)

Starożytne kolekcje rzeźby

i malarstwa

Mirosław Barwik

31

Zagrożenia drewnianej

architektury skralnej w Polsce

Jerzy Szałygin

32

Summary

Piotr Ogrodzki

40 lat życia przepadło

W ciągu jednej nocy został utracony dorobek czterdziestu lat pasji kolekcjonerskiej. Ponad siedemdziesiąt obrazów i kilkadziesiąt zabytków rzemiosła artystycznego padło łupem bandytów.

Wielkie kradzieże z prywatnych kolekcji kojarzyły się dotychczas głównie z Krakowem. Od kilku lat różne grupy przestępcze rabowały dzieła sztuki z prywatnych zbiorów. Straty krakowskich zbieraczy stanowiły stałą pozycję w katalogu strat publikowanym w dwumiesięczniku *Cenne, bezcenne/utracone* i *Gazecie Antykwarycznej*. Zdarzenie, do którego doszło w Warszawie na początku lipca 2002 r., bez wątpienia przejdzie do historii jako jeden z największych rabunków dzieł sztuki z prywatnych kolekcji.

W ciągu jednej nocy został utracony dorobek czterdziestu lat pasji kolekcjonerskiej. Ponad siedemdziesiąt obrazów i kilkadziesiąt zabytków rzemiosła artystycznego padło łupem bandytów. Straty materialne to oczywiście tylko jeden z aspektów tej kradzieży. Znacznie poważniejsze są jednak urazy psychiczne i uczucie całkowitej pustki, jaka nastąpiła w życiu człowieka, który przez całe swoje życie rozwijał kolekcję. Osobom, które nigdy nie podchodziły emocjonalnie do swojego hobby, może wydawać się to dziwne i niezrozumiałe. Sądzę jednak, że prawdziwi kolekcjonerzy doskonale wiedzą, co chcą wyrazić. Z każdym zabytkiem wiąże się konkretna historia, można nawet powiedzieć, że dzieła sztuki żyją swoim życiem. Pozbawienie w ciągu jednej nocy tego wszystkiego, czemu było podporządkowane całe dotychczasowe życie, to prawdziwy szok, z którego trudno będzie się otrząsnąć. Mimo że od kradzieży minął już prawie miesiąc, rozmowa na temat tego, co się stało, była niezwykle trudna i bolesna.

W dotychczasowej historii kradzieży dzieł sztuki z prywatnych kolekcji mieliśmy

najczęściej do czynienia z typowymi włamaniami. Złodzieje dostawali się do mieszkań i domów pod nieobecność gospodarzy. W Warszawie przestępcy posunęli się o krok dalej. W nocy, po przecięciu krat i otwarciu okna balkonowego, dostali się do domu, sterroryzowali właścicielkę, skrupowali ją i przystąpili do systematycznego plądrowania. Napad był dobrze przygotowany. Przestępcy wiedzieli, że w domu przebywa tylko jedna osoba (dwoje domowników znajdowało się w tym czasie poza Warszawą). Bandytom nie spieszyło się. Każdy z obrazów był wyjmowany z ram. Złodziejski łup przekroczył nawet możliwości transportowe przestępców. Żeby zabrać całość, skradli samochód właścicieli.

Po takim nieszcześciu każdy sobie zadaje pytania: czy można było go uniknąć? jak się zabezpieczyć, by w maksymalnym stopniu ograniczyć możliwość napadu, kradzieży czy włamania? Można by udzielić kilku rad. Jednak tym razem tego nie uczynimy. Pragniemy skoncentrować się w tej chwili na poszukiwaniach skradzionych dzieł na rynku sztuki. Istnieje wielkie prawdopodobieństwo, że ktoś podejmie próbę sprzedania pojedynczych obrazów czy przedmiotów rzemiosła artystycznego. Tą drogą apelujemy do wszystkich antykwariuszy o zwrócenie szczególnej uwagi na zakupy komisowe i wszelkiego rodzaju „okazje”, które w rzeczywistości mogą okazać się sprzedażą kradzionych dzieł sztuki.

Pomóżmy poszkodowanym. Przywróćmy im nadzieję. ❖

Spośród kilkudziesięciu przedmiotów rzemiosła artystycznego zamieszczamy najlepiej wykonane rysunki. Wszystkie podane wymiary obiektów przedstawionych w katalogu mają wartość przybliżoną.

1

2

3

4

5

6

7

1. Bierkowska Leokadia
„Wszystko już zjedzone”, 1874 r.
Ólej, płótno, 60 x 40 cm

2. Grocholski Stanisław
„W karczmie”
Ólej, deska, 20 x 25 cm

3. Piotrowski Maksymilian
„Sprzedawca”
Ólej, płótno, 35 x 45 cm

4. Pawliszak Wacław
„Modlitwa Arabów”
Ólej, płótno, 34 x 60 cm

5. Pochwaliński Kazimierz
„Grzybiarz”
Ólej, deska, 20 x 25 cm

6. Ajdukiewicz Zygmunt
„Cerkies”
Ólej, deska, 16 x 26 cm

7. Wolski Stanisław
„Przeгляд wojska”, 1888 r.
Ólej, płótno, 32 x 44 cm

1. Bierkowska Leokadia
„Everything Has Already Been Eaten”, 1874
Oil, canvas, 60 x 40 cm

2. Grocholski Stanisław
„In an Inn”
Oil on board, 20 x 25 cm

3. Piotrowski Maksymilian
„Salesman”
Oil, canvas, 35 x 45 cm

4. Pawliszak Wacław
„Arabs' Prayer”
Oil, canvas, 34 x 60 cm

5. Pochwaliński Kazimierz
„Fond of Mushrooms”
Oil on board, 20 x 25 cm

6. Ajdukiewicz Zygmunt
„Circassian”
Oil on board, 16 x 26 cm

7. Wolski Stanisław
„Inspection”, 1888
Oil, canvas, 32 x 44 cm

8

10

12

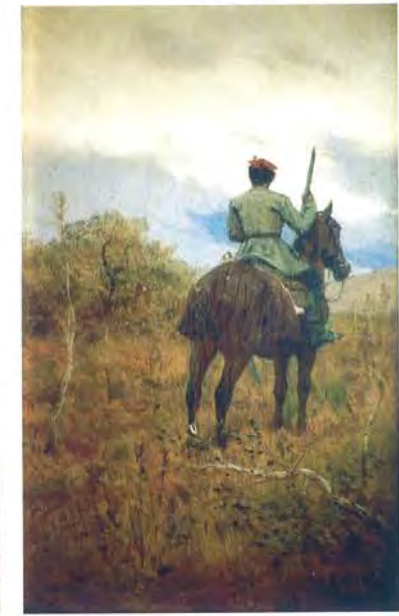
11

13

9

14

8. Pruszkowski Witold
„Zmierzch”
Ólej, deska, 40 x 20 cm

9. Kleczyński Bogdan
„Na czatach”
Ólej, deska, 28 x 43 cm

10. Stanisławski Jan
„Chata w kwiatkach”
Ólej, płótno, 20 x 30 cm

11. Weiss Wojciech
„Krzysztofek”
Ólej, płótno, 30 x 25 cm, Syg. W.W.

12. Rosen Jan
„Manewry”, 1884 r.
Ólej, deska, 25 x 35 cm

13. Pawliszak Wacław
„Jeździec tatarski”
Ólej, płótno, 20 x 25 cm

14. Piotrowski Antoni
„Powstaniec na czatach”, 1882 r.
Ólej, deska, 20 x 25 cm

8. Pruszkowski Witold
„Twilight”
Oil on board, 40 x 20 cm

9. Kleczyński Bogdan
„On the Watch”
Oil on board, 28 x 43 cm

10. Stanisławski Jan
„Cottage among Flowers”
Oil, canvas, 20 x 30 cm

11. Weiss Wojciech
„Krzysztofek”
Oil, canvas, 30 x 25 cm, Sign. W.W

12. Rosen Jan
„Manoeuvres”, 1884
Oil on board, 25 x 35 cm

13. Pawliszak Wacław
„Tartar Horseman”
Oil, canvas, 20 x 25 cm

14. Piotrowski Antoni
„Insurgent on the Watch”, 1882
Oil on board, 20 x 25 cm

15

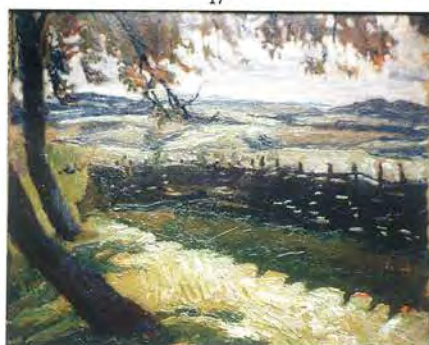
17

20

16

18

21

19

22

15. **Tański Czesław**
„W ogrodzie”
Olej, płótno, 50 x 40 cm

16. **Wyczółkowski Leon**
„Na góralskim targu”, 1904 r., Zakopane
Pastel na papierze, 62 x 43 cm

17. **Karpiński Alfons**
„W pracowni” (portret żony)
Olej, tektura, 120 (100?) x 70 cm

18. **Kamocki Stanisław**
„Widok podgórski”
Olej, tektura, 35 x 36 cm

19. **Pautch Fryderyk (syg.)**
„Pejzaż z domkami”
Olej, deska, 20 x 25 cm

20. **Rybkowski Tadeusz**
„Na targ”
Olej, deska, 18 x 25 cm

21. **Czajkowski Stanisław**
„Pejzaż z drzewami”
Olej, tektura, 25 x 33 cm

22. **Szczygliński Henryk**
„Wiosna w Poroninie”
Olej, tektura, 28 x 22 cm

15. **Tański Czesław**
„In a Garden”
Oil, canvas, 50 x 40 cm

16. **Wyczółkowski Leon**
„At the Mountaineer Market”, 1904, Zakopane
Pastel on paper, 62 x 43 cm

17. **Karpiński Alfons**
„In the Workshop”
(Portrait of the Artist's Wife)
Oil, cardboard, 120 (100?) x 70 cm

18. **Kamocki Stanisław**
„View at the Foot of the Mountain's”
Oil, cardboard 35 x 36 cm

19. **Pautch (syg.) Fryderyk**
„Landscape with a Small Cottage”
Oil on board, 20 x 25 cm

20. **Rybkowski Tadeusz**
„Going to Market”
Oil on board, 18 x 25 cm

21. **Czajkowski Stanisław**
„Landscape with trees”
Oil, cardboard, 25 x 33 cm

22. **Szczygliński Henryk**
„Spring in Poronin”
Oil, cardboard, 28 x 22 cm

23

26

29

24

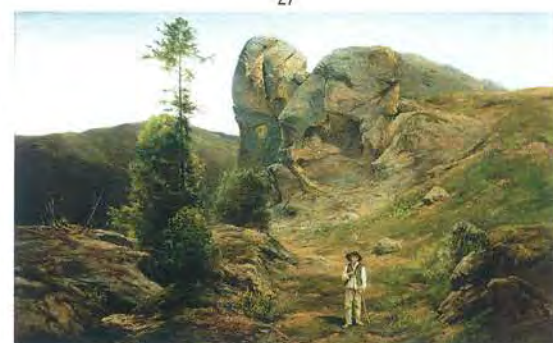
27

30

25

28

31

23. **Stachewicz Piotr**
„W wiejskiej izbie”
Ólej, deska (?), płótno (?), 45 x 35 cm

24. **Malinowski Adam**
„Wiejska zagroda”
Ólej, płótno, 44 x 60 cm

25. **Jaroszyński Józef**
„Wypadek w podróży”
Ólej, deska, 40 x 70

26. **Chlebowski Stanisław**
„Uliczka w Arabii”
Ólej, deska, 20 x 25 cm

27. **Cieszkowski Henryk**
„Fontanna w Rzymie”
Ólej, deska, 16 x 25 cm

28. **Grabiński Henryk**
„W Ojcowie”
Ólej, płótno, 38 x 55 cm

29. **Sidorowicz Zygmunt**
„Pejzaż”, 1875 r. (?)
Ólej, deska, 35 x 25 cm

30. **Kędzierski Apoloniusz**
„Rybak z siecią” 1897 r.
Ólej, płótno, 68 x 44 cm

31. **Galiński Władysław**
bez tytułu
(Chłopiec na tle wiejskich chałup)

23. **Stachewicz Piotr**
„In a Country Cottage”
Oil on board? canvas?, 45 x 35 cm

24. **Malinowski Adam**
„Farmyard”
Oil, canvas, 44 x 60 cm

25. **Jaroszyński Józef**
„Accident on the Way”
Oil on board, 40 x 70 cm

26. **Chlebowski Stanisław**
„Lane in Arabia”
Oil on board, 20 x 25 cm

27. **Cieszkowski Henryk**
„Fountain in Rome”
Oil on board, 16 x 25 cm

28. **Grabiński Henryk**
„In Ojcowie”
Oil, canvas, 38 x 55 cm

29. **Sidorowicz Zygmunt**
„Landscape”, 1875 (?)
Oil on board, 35 x 25 cm

30. **Kędzierski Apoloniusz**
„Fisherman with a Web”, 1897
Oil, canvas, 68 x 44 cm

31. **Galiński Władysław**
„Untitled (Boy Against a Background
of Country Cabins)”

32

33

34

35

36

37

38

32. **Mehoffer Józef**
„Rozlewisko”
Olej, deska, 18 x 25 cm

33. **Chełmoński Józef**
„Studium mazowieckie”
plótno naklejone na tekturę, 29 x 48 cm
Niesygn. Z tyłu nalepka wystawy

34. **Czajkowski Stanisław**
„Kościółek w Mikuszowicach” 1933 r.
Olej, tektura, 25 x 32 cm, inw. 152

35. **Streitt Franciszek (syg.)**
„Cyganie”
Olej, deska, 28 x 43 cm

36. **Streitt Franciszek**
„Adepci sztuki szewskiej” 1880 r.
Olej, deska, 29 x 25 cm

37. **Kozakiewicz Antoni**
„Cyganeczka” 1882 r.
Olej, deska, 30 x 22 cm

38. **Tetmajer Włodzimierz (syg.)**
„Koniki polne”
Olej, płótno, 100 x 60 cm

32. **Mehoffer Józef**
„Flood Waters”
Oil on board, 18 x 25 cm

33. **Chełmoński Józef**
„Masovian Study”
Unsigned. Label from exhibition
on the back, 29 x 48 cm

34. **Czajkowski Stanisław**
„Little Church In Mikuszowice”, 1933
Oil, cardboard, 25 x 32 cm
inw. 152

35. **Streitt Franciszek (syg.)**
„Gypsies”
Oil on board, 28 x 43 cm

36. **Streitt Franciszek**
„Shoemaking Apprentices' Craft”, 1880
Oil on board, 29 x 25 cm

37. **Kozakiewicz Antoni**
„Little Gipsy-Girl”, 1882
Oil on board, 30 x 22 cm

38. **Tetmajer Włodzimierz (syg.)**
„Grasshoppers”
Oil, canvas, 100 x 60 cm

39

42

40

43

41

44

39. Kozakiewicz Antoni
„Protazy”
Olej, deska

40. Czajkowski Stanisław
„Kościół w Rabce zimą” 1929 r.
Olej, tektura, 28 x 32 cm

41. Kochanowski Roman
„Mazowieckie rozlewisko”
Olej, płótno, 50 x 100 cm

42. Szymanowski Wacław (syg.)
„Odpoczynek starców”
Olej, deska, 38 x 48 cm

43. Alchimowicz Kazimierz
„Sierotki”
Olej, płótno, 28 x 36 cm

44. Pochwański Kazimierz
„Stara chata”
Olej, płótno, 20 x 30 cm

39. Kozakiewicz Antoni
„Protazy”
Oil on board

40. Czajkowski Stanisław
„Church in Rabka in Winter”, 1929
Oil, 28 x 32 cm

41. Kochanowski Roman
„Masovian Flood Waters”
Oil, canvas, 50 x 100 cm

42. Szymanowski Wacław (syg.)
„Resting of Old Men”
Oil on board, 38 x 48 cm

43. Alchimowicz Kazimierz
„Little Orphans”
Oil, canvas, 28 x 36 cm

44. Pochwański Kazimierz
„Old Cabin”
Oil, canvas, 20 x 30 cm

40 lat życia przypadło....

45

48

46

49

47

50

45. Szerner Władysław (syg.)
„Przednia straż”
Ólej, płótno, 40 x 80 cm

46. Kamocki Stanisław
„Stogi”
Ólej, deska, 20 x 30 cm

47. Masłowski Stanisław
„Przed karczmą” 1874 r.
Ólej, płótno, 40 x 90 cm

48. Czajkowski Stanisław
„Oracz” 1904 r.
Ólej, deska, 20 x 30 cm

49. Pawliśzak Wacław (syg.)
„W stepie”
Ólej, płótno, 55 x 70 cm

50. Jeziński Antoni
„Zaloty”
Ólej, płótno, 70 x 110 cm

45. Szerner Władysław (syg.)
„Advance Guard”
Oil, canvas, 40 x 80 cm

46. Kamocki Stanisław
„Stacks”
Oil on board, 20 x 30 cm

47. Masłowski Stanisław
„In Front of an Inn”, 1874
Oil, canvas, 40 x 90 cm

48. Czajkowski Stanisław
„Ploughman”, 1904
Oil on board, 20 x 30 cm

49. Pawliśzak Wacław (syg.)
„In the Steppe”
Oil, canvas, 55 x 70 cm

50. Jeziński Antoni
„Courtship”
Oil, canvas, 70 x 110 cm

51

54

52

55

56

53

57

51. Czajkowski Stanisław
„Kościół na Skalce” 1906 r.
Olej, tektura, 25,8 x 36 cm

52. Lipiński Hipolit
„Wesele krakowskie” 1888 r.
Olej, płótno, 70 x 100 cm

53. Czajkowski Stanisław
„Figura Matki Boskiej”
Olej, tektura, 25 x 32,8 cm

54. Ejsmond Franciszek
„Walka o byt” 1886 r.
Olej, płótno, 55 x 77 cm

55. Czajkowski Stanisław
„Wicher” 1902 r.
Olej, sklejka, 40 x 30 cm

56. Czajkowski Stanisław
„Krzyż w Książu Wielkim” 1900 r.
Olej, deska, 24 x 15 cm

57. Czajkowski Stanisław
„Przed fara”
Olej, tektura, 30 x 56 cm

51. Czajkowski Stanisław
„Na Skalce Church”, 1906
Oil, cardboard, 25,8 x 36 cm

52. Lipiński Hipolit
„A Cracow Wedding”, 1882
Oil, canvas, 70 x 110 cm

53. Czajkowski Stanisław
„Figure of the Virgin Mary”
Oil, cardboard, 25 x 32,8 cm

54. Ejsmond Franciszek
„The Struggle for Survival”, 1886
Oil, canvas, 77 x 55 cm

55. Czajkowski Stanisław
„Strong Wind”, 1902
Oil, 40 x 30 cm

56. Czajkowski Stanisław
„The Cross in Książ Wielki”, 1900
Oil on board 24 x 15 cm

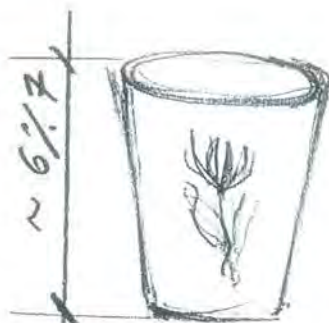
57. Czajkowski Stanisław
„In Front of the Parish Church”
Oil, cardboard, 30 x 56 cm

40 Lat życia przepadło...

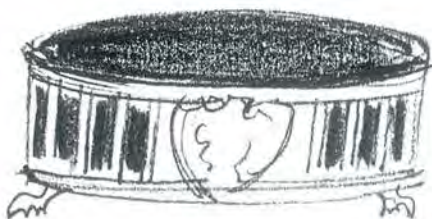
58

59

60

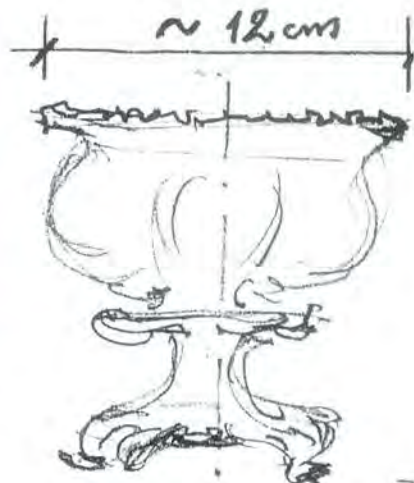
61

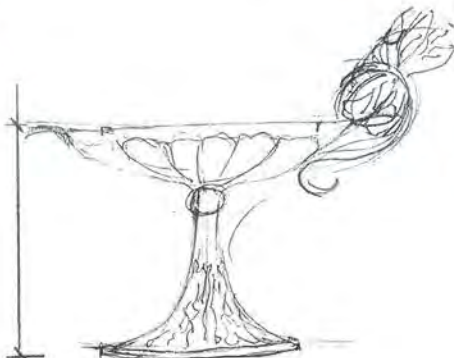
62

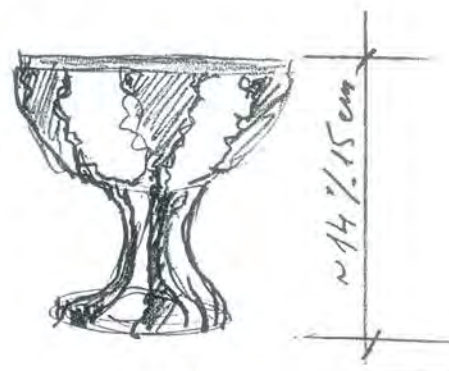
63

64

65

66

58. Dzbaneł z wiekiem 1830–1840 r. Srebro i kość słoniowa, firma Malcz

59. 10 sztuk kubeczków srebrnych grawerowanych w motyw kwiatowy, wys. 7 cm.

60. Mlecznik srebrny, Anglia

61. Solniczka srebrna z kobaltowym szkłem (w środku granat)

62. Para solniczek srebrnych

63. Buliera srebrna wys. 24 cm, Wiedeń

64. Patera srebro złoczone

65. Mała patera srebro, Francja, z wałką z boku

66. Patera na słodycze srebro

58. Jug with a cap, 1830 – 1840, silver and ivory, Malcz firm.

59. 10 silver cups engraved in a flowery motif, height 7 cm.

60. Silver milk jug, England.

61. Silver salt cellar with cobalt glass inside, navy blue.

62. Pair of silver salt cellars.

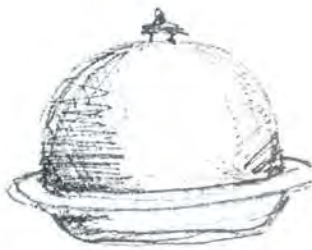
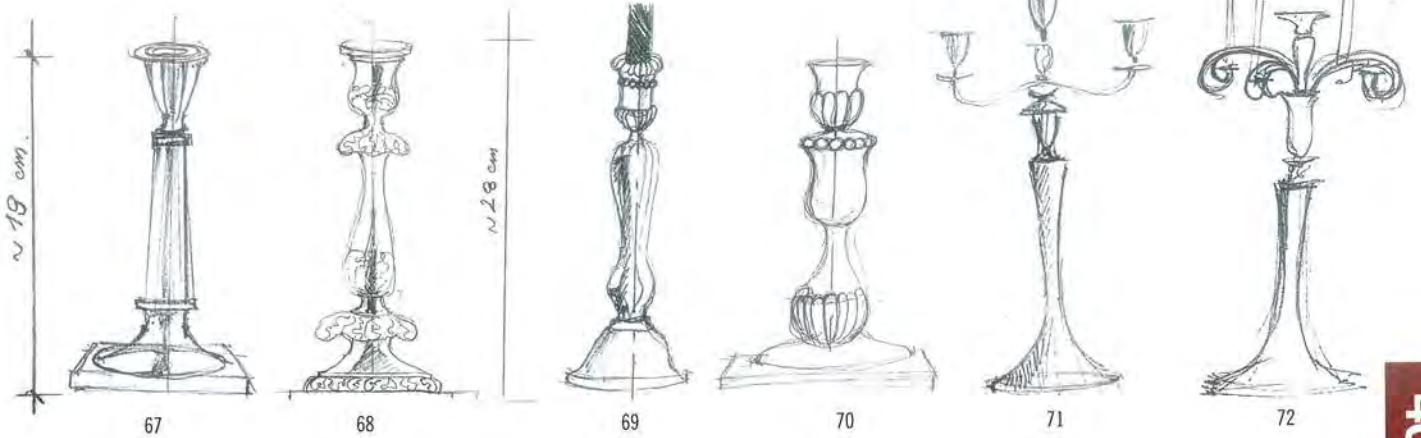
63. Silver kettle with warmer, height 24 cm. Vienna.

64. Epergne, silver, gilded.

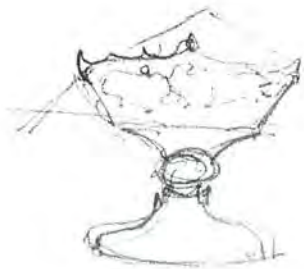
65. Small epergne, silver, France, with a dragonfly on the side.

66. Epergne for sweets, silver.

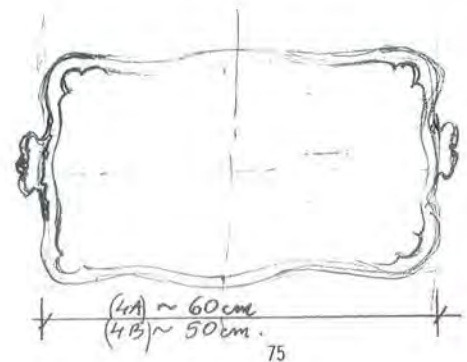

73

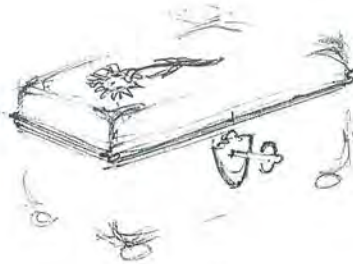
74

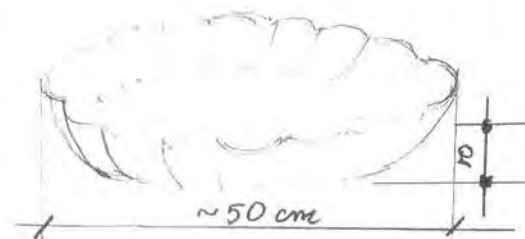
75

76

77

78

67. Lichtarze (para)
srebro, firma Schwartz

68. Lichtarze (para)
XIX w., srebro

69. Lichtarze (para)
srebro, wys. ok. 28 cm

70. Lichtarz
Srebro

71. Kandelabr trzyramienny
srebro, wys. 33 cm

72. Kandelabr srebrny, pięćramienny
(Polska)

73. Maselniczka platerowa

74. Stojak na serwetki, plater

75. Tace srebrne (para)

76. Pierścionek złoty z brylantem
osadzonym w czarnym kamieniu

77. Cukiernica 1820 r., srebro
(manufaktura warszawska,
kwiat ze srebra na wieku)

78. Misa srebrna
1820-1830 r., wyrób Radke,
wym. 48 cm x 30 cm, wys. 10 cm

67. Candlesticks (pair) silver, the
Schwartz firm.

68. Candlesticks (pair), 19th cent.
Silver.

69. Candlesticks (pair), silver.

70. Chandelier, silver.

71. Three-arm chandelier, silver, height
33 cm.

72. Five-arm silver chandelier (Poland).

73. Plated butter dish.

74. Stand for serviettes, plated.

75. Silver trays – a pair (one fitted into
the other).

76. Silver ring with a diamond set in a
black stone.

77. Silver sugar-bowl, c. 1820.

78. Silver bowl 1820 – 1830, 48 x 30
Height 10 cm, the Radke firm.